

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2021-12-10 Nr. 429-447
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) interesams atstovaujančios advokato padėjėjos C. C. (toliau – atstovė) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas ir draudikas sudarė Transporto priemonių draudimo (KASKO) sutartį (toliau – KASKO draudimo sutartis), kurią patvirtina Transporto priemonių draudimo liudijimas (*duomenys neskelbtini*) ir kuria Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 021 (2018 m. vasario 13 d. redakcija, galioja nuo 2018 m. kovo 1 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. buvo apdrausti pareiškėjo turiniai interesai, susiję su automobilio „BMW 420D“ (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) valdymu.

2021 m. kovo 11 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu susidūrė pareiškėjo valdytas automobilis „BMW 420D“ ir kito asmens valdytas automobilis „VW Passat“ (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)). Eismo įvykio dalyviai, pildydami eismo įvykio deklaraciją, nurodė, kad buvo apgadintos abiejų automobilių priekinės dalys. Atsakomybę už eismo įvykio metu padarytą žalą savo parašu patvirtino pareiškėjas.

Apie šį įvykį pareiškėjas telefonu informavo draudiką ir nurodė, kad buvo sugadinta automobilio „BMW 420D“ priekinė dalis. Draudikas pradėjo žalos administravimą pagal pranešimą apie įvykį ir šalių sudarytą draudimo sutartį.

Draudiko pasiūlytos Jiezno uždarosios akcinės bendrovės „Juta“ automobilių remonto dirbtuvėse 2021 m. kovo 19 d. buvo atlikta pareiškėjo automobilio apžiūra, užfiksuoti apgadainimai, parengtas Transporto priemonės techninės apžiūros aktas. Jame nurodytos keičiamos dalys: priekinis dangtis, kairės pusės priekinis sparnas, trūkęs variklio blokas, kairės pusės variklio gembė (kronšteinas) ir kitos dalys. Aktą pasirašė pareiškėjo interesams apžiūros metu atstovavęs asmuo.

2021 m. balandžio 2 d. pareiškėjas draudikui pateikė savo pasirinktos automobilių remonto bendrovės UAB „AURATRA“ parengtą automobilio remonto sąmatą Nr. (*duomenys neskelbtini*), kurioje buvo nurodyta, kad pareiškėjo automobilio remontas, pritaikius išskaitas už dėvėtų dalių būklės pagerinimą, su PVM kainuotų 14 686,98 Eur. Remonto sąmata buvo pateikta draudikui.

Tą pačią dieną su pareiškėju telefonu susisiekius draudiko ekspertui, pareiškėjas nurodė, kad susidūrimas įvyko kelių susikirtime, kuriame jam reikėjo sukti į kairę. Koku greičiu važiuo, pareiškėjas pasakyti negalėjo, teigė, kad viskas įvyko greitai, į greitį nežiūrėjo ir jo nurodyti negali, nes tai neįmanoma. Draudiko ekspertui pasiteiravus, ar greitis galėjo būti apie 40–50 km per val., pareiškėjas atsakė, kad „kažkas tokio ir buvo“, bet patikslinti, ar greitis galėjo būti didesnis ar mažesnis, negalėjo, teigė, kad nesupranta, kokios dar aplinkybės gali būti ir kodėl draudiko ekspertas to klausinėja. Pareiškėjas teigė kito automobilio nepastebėjęs, nes, kai pažiūrėjo į kairę, jo nebuvo. Jeigu būtų pastebėjęs, būtų sustabdęs ir nebūtų avarijos.

Tą pačią dieną automobilio „VW Passat“ vairuotojas raštu paaiškino važiuojo apie 50 km per val. greičiu, kai prieš jį iš dešinės pusės staiga išvažiuo ir sustojo pareiškėjo automobilis. „VW Passat“ vairuotojo teigimu, po įvykio automobiliai sustojo beveik susidūrimo vietoje. Kai su juo tą pačią dieną telefonu susisiekius draudiko ekspertas ir pasiteiravo apie galimybę apžiūrėti automobilį, jis paaiškino, kad automobilis jau parduotas ir išvežtas į Baltarusiją. Tai įvykę po to, kai draudikas jį informavo apie jo naudai apskaičiuotą draudimo išmoką (pagal pareiškėjo automobilio valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį) ir automobilio

remontas buvo pripažintas ekonomiškai netikslingu.

Nustačius didelę pareiškėjo automobilio remonto kainą, buvo sprendžiama, ar automobilio remontas yra ekonomiškai tikslingas ir nustatyta 17 000 Eur automobilio rinkos vertė prieš eismo įvykį. Aukciono būdu nustatyta ir 11 225 Eur likutinė vertė. 2021 m. balandžio 9 d. draudikas informavo pareiškėją apie nustatytas vertes ir apskaičiuotą pareiškėjo žalą, atitinkančią rinkos ir likutinės vertės santykį – 5 775 Eur, iš to papildomai atėmus KASKO draudimo sutartyje nustatytą besąlyginę išskaitą.

2021 m. balandžio 12 d. pareiškėjas pateikė rašytinius paaiškinimus apie įvykio aplinkybes ir įvykio schemą. Jis nurodė kelių sankirtoje nepastebėjęs iš kairės pusės važiuosio automobilio ir jo nepraleidęs, taip pat paaiškino, kad nežino, nei koku greičiu pats važiavo, nes to nestebėjo, nei koks buvo kito automobilio greitis. Ar įvykio vietoje liko kokių nors stabdymo ar kitų pėdsakų, pareiškėjas teigė neatkreipęs dėmesio.

2021 m. balandžio 13 d. su pareiškėju telefonu pakartotinai susisiekus draudiko ekspertui ir paprašius patikslinti 2021 m. balandžio 12 d. rašytiniuose paaiškinimuose nubraižytą automobilių padėtį (nurodyti, ar tokios padėtys buvo suartėjimo metu, po įvykio ar kt.), pareiškėjas nurodė, kad „gal po įvykio kažkaip taip preliminariai išsidėstė“, teigė, kad tiksliai nubrėžti negali. Taip pat teigė nesuprantaš, kodėl draudikas nuolat skambina ir klausinėja apie smulkmenas, prašė užfiksuoti tokias aplinkybes, kokios pavaizduotos jo brėžinyje. Draudiko ekspertui paaiškinus, kad pareiškėjas taip ir nenurodė esminių įvykio aplinkybių, pavyzdžiui, koku greičiu važiavo, pareiškėjas atsakė, jog greitis buvo nuo 10 iki 100 km per val., bet jis nežino kaip pasakyti, teigė, kad „kažkoks greitis buvo“. Draudiko ekspertui siekiant patikslinti, ką turėtų reikšti toks pasakymas, pareiškėjas nurodė, kad nieko, nes jis negalys pasakyti, koks preliminariai galėjo būti greitis ir ką draudiko ekspertas turėtų užfiksuoti. Pareiškėjas nurodė: „važiavau, išsukau, nepastebėjau, atsitrenkiau“. Po smūgio automobiliui lyg ir nebuvo susiglaudę, tarp jų buvo kažkoks tarpas, neskaičiavo koks, bet praeiti buvo galima. Pareiškėjas teigė negalintis nurodyti tikslų duomenų ir atkurti eismo įvykio.

2021 m. balandžio 15 d. draudiko ekspertas, parengė Ekspertinę pažymą (toliau – Ekspertinė pažyma), kurioje jis vertino apie 2021 m. kovo 10 d. eismo įvykio aplinkybes surinktą informaciją. Ekspertinėje pažymoje pateikta apibendrinta informacija apie eismo įvykį, ir nurodyta, kad vadovaujantis surinktais duomenimis buvo atliktas eismo įvykio aplinkybių modeliavimas kompiuterine programa „PC-Chrash 13.0“. Modeliuojant eismo įvykį buvo laikoma, kad automobilis „VW Passat“ judėjo 50 km per val., o pareiškėjo automobilis – 0, 10, 20 ir 40 km per val. greičiu, nes pareiškėjas negalėjo nurodyti savo automobilio greičio. Draudiko eksperto vertinimu, greičiau pareiškėjo automobilis judėti negalėjo dėl nedidelių deformacijų po įvykio. Draudiko ekspertas konstatavo, kad minėtomis sąlygomis susidūrę automobiliai po eismo įvykio turėjo sustoti skersai kelio atžvilgiu. Pareiškėjo automobilis, priklausomai nuo judėjimo greičio, turėjo būti nublokštas automobilio „VW Passat“ važiavimo kryptimi ir sustoti pasisukęs apie 45–90 laipsnių kampu, o automobilis „VW Passat“ taip pat turėjo pasisukti apie 30–80 laipsnių kampu. Šie požymiai leido teigti, kad automobiliai buvo sugadinti ne vairuotojų nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis.

Be kita ko, draudiko ekspertas nurodė, kad apžiūrėjus pareiškėjo automobilį buvo nustatyti variklio išorinių konstrukcijų pažeidimai: variklio gembės (kronšteino) ir variklio bloko metalinių dalių nuskilimai apatinėje variklio dalyje. Šie konstrukciniai elementai negalėjo būti sugadinti deklaruoto įvykio metu, nes negalėjo kontaktuoti su jokiais kitais panašaus kietumo objektais ar konstrukciniais elementais, o apžiūrėjus lūžių vietas matoma, kad ties lūžių briaunomis yra susiformavę aštrūs įrantlymai. Eksperto vertinimu, tokie sugadinimai galėjo atsirasti kelis kartus mechaniškai smūgiuojant į kontaktinį paviršių standžiu aštrių briaunų daiktu, pavyzdžiui, metaliniu kalnu, o tai leidžia manyti, kad žala po įvykio galėjo būti papildomai padidinta.

Tos pačios dienos pranešimu draudikas informavo pareiškėją nusprendęs nemokėti draudimo išmokos, nes eismo įvykis įvyko ne vairuotojų nurodytomis ir natūraliomis, o kitomis aplinkybėmis. Tokį sprendimą draudikas priėmęs pagal Taisyklių 11.1.4 papunktį ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalį.

Nesutikdamas su draudiko sprendimu pareiškėjas įgaliojo (*duomenys neskelbtini*) pateikti draudikui pretenziją dėl priimto sprendimo. 2021 m. gegužės 4 d. draudikui pateiktoje pretenzijoje paprašyta pateikti išsamų ir motyvuotą paaiškinimą.

2021 m. gegužės 14 d. raštu atsakydamas į pretenziją draudikas paaiškino, kad eismo įvykio dalyviai, teikdami informaciją, nurodė techniniu požiūriu nepagrįstas aplinkybes, ir buvo nustatyta, kad įvykis įvyko kitomis, nei nurodė vairuotojai, aplinkybėmis. Draudikas, be kita

ko, nurodė, kad pareiškėjo automobilis, tikėtina, buvo papildomai apgadintas jau po įvykio. Taip pat paaiškino, kad įvykis laikomas nedraudžiamuoju, kai draudėjas, apdraustasis arba su draudėju ir (ar) apdraustuoju susijęs asmuo, siekdamas gauti draudimo išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie eismo įvykį ir (ar) jo padarinius. Draudiko teigimu, gautoje pretenzijoje nebuvo nurodyta naujų, techniniu požiūriu pagrįstų aplinkybių. Kartu su atsakymu draudikas pateikė Ekspertinės pažymos kopiją.

2021 m. rugpjūčio 9 d. pareiškėjo atstovas advokatas P. P. draudikui pateikė dar vieną pretenziją, teigdamas, kad draudiko sprendimas yra nepagrįstas. Pareiškėjo atstovas rėmėsi kasacinio teismo išaiškinimu, kad aprašant eismo įvykio aplinkybes tam tikra paklaida, pavyzdžiui, tam tikra automobilių išsidėstymo, greičio, kuriuo transporto priemonės važiavo iki susidūrimo, ar kita paklaida visada galima, nes eismo įvykio dalyviai, ypač tada, kai nėra prieštaravimo dėl eismo įvykio detalių, dažnai schemą braižo neatlikę tikslų matavimų, prieš pat eismo įvykį nebūtinai yra užfiksavę tikslų transporto priemonės greitį ir pan. Tam tikras eismo įvykio dalyvių nurodytas aplinkybių dėl greičio ir matavimų neatitikimas negali būti vertinamas kaip nesąžiningumas, siekiant apgauti draudiką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. liepos 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-257-1075/2019). Pretenzijoje taip pat nurodyta, kad nėra pagrindo iš eismo įvykio dalyvių reikalauti tikslumo, kuris viršija asmens gebėjimus. Faktinį klydimą dėl tokios eismo įvykio aplinkybės, kaip transporto priemonės važiavimo greitis susidūrimo metu, dėl kurios nepaneigiamas pats eismo įvykis, nėra pagrindo pripažinti draudžiamojo įvykio klastojimu ar imitavimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017).

Pareiškėjo atstovo teigimu, vien tai, kad vairuotojai nurodė tokius automobilių judėjimo greičius ir nubraižė tokią judėjimo schemą, kuriuos įvertinus kompiuterine programa gauta, kad automobiliai po susidūrimo turėjo sustoti pasisukę kitokiu kampu, nei buvo pavaizduota vairuotojų nubraižytoje eismo įvykio schemoje, nesuponuoja pagrįstos išvados, kad vairuotojai nurodė neteisingą informaciją ir automobiliai buvo sugadinti kitomis aplinkybėmis. Natūralu, kad vairuotojai nefiksavo tikslaus automobilių judėjimo greičio, o rūpinosi savo saugumu, siekė sumažinti susidūrimo padarinius. Dėl vairuotojų subjektyvių galimybių įvertinti eismo įvykio aplinkybes jiems neturėtų būti keliami neprotingi reikalavimai, kad nubraižyta schema atvaizduotų realią eismo įvykio situaciją.

Dėl draudiko teiginių, kad pareiškėjo automobilis galėjo būti papildomai apgadintas po įvykio, pareiškėjo atstovas pažymėjo, kad jeigu draudikas nesutinka su draudžiamojo įvykio faktu, tai būtent jam tenka pareiga įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos sumokėjimo, t. y. kad įvykis nelaikytinas draudžiamuoju, nes sąlygų kilti draudėjo (transporto priemonės valdytojo) civilinei atsakomybei nenustatyta (Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalis). Taip pat pažymėjo, kad draudikas sprendimą grindė išimtinai spėlionėmis ir prielaidomis, jog variklio išorinių konstrukcijų pažeidimai negalėjo būti padaryti eismo įvykio metu, tačiau nepateikė jokių objektyvių tai pagrindžiančių įrodymų, ir tokie nepagrįsti įtarimai negali daryti jokios įtakos draudiko pareigai mokėti draudimo išmoką.

Draudikas 2021 m. rugpjūčio 19 d. atsakyme pretenziją teikusiam pareiškėjo atstovui nurodė manąs, kad sprendimas yra pagrįstas, todėl draudimo išmoka nebus mokama.

Nesutikdamas su draudiko sprendimu netenkinti pretenzijų pareiškėjas per atstovę kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo, prašydamas rekomenduoti draudikui išmokėti draudimo išmoką ir atlyginti patenkintų reikalavimų daliai proporcingas teisinės pagalbos išlaidas. Kreipimesi iš esmės pakartoti 2021 m. rugpjūčio 9 d. pretenzijoje nurodyti nesutikimo su draudiko sprendimu motyvai.

Draudikas Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė manąs, kad priėmė teisingą ir įrodymais pagrįstą sprendimą, o pareiškėjas savo reikalavimus grindė subjektyviu vertinimu ir nepateikė jokių įrodymų ar kitų draudiko priimtą sprendimą galinčių paneigti duomenų. Taip pat paaiškino, kad žalos administravimo metu nustatytos eismo įvykio aplinkybės sukėlė įtarimų, nes automobiliai po eismo įvykio sustojo tokiam įvykiui nebūdingoje padėtyje. Dėl to eismo įvykio dalyviai buvo išsamiau apklausti, detalai apžiūrėtos abi transporto priemonės. Remiantis žalos administravimo metu surinktais duomenimis, buvo atliktas eismo įvykio modeliavimas ir prieita prie Ekspertinėje pažymoje užfiksuotų išvadų, kad abu automobiliai po susidūrimo turėjo būti pasisukę: pareiškėjo automobilis – 45–90 laipsnių kampu automobilio „VW Passat“ judėjimo kryptimi, o šis – 30–80 laipsnių kampu. Draudiko teigimu, automobilių pasisukimas yra reikšmingas ir akivaizdžiai pastebimas, tačiau abu eismo įvykio dalyviai tikino, kad po įvykio automobiliai sustojo taip, kaip susidūrė. Schemose pažymėta, kad automobilių kryptys (automobilių priekiai) nepasikeitė.

Taip pat draudikas pakartojo Ekspertinėje išvadoje nurodytas aplinkybes, susijusias su galimai sąmoningu variklio išorinių konstrukcijų apgadinimu. Draudiko teigimu, nors pareiškėjas teigė, kad šie defektai atsirado per eismo įvykį, iš tikrųjų jie negalėjo atsirasti per deklaruotą įvykį, nes apgadintos variklio detalės negalėjo kontaktuoti su jokiais kitais panašaus kietumo objektais ar konstrukcijos elementais.

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis draudikas pabrėžė, kad, pagal Taisyklių 8.1.17 papunktį, įvykis laikomas nedraudžiamuoju, jeigu draudėjas, apdraustasis arba su draudėju ir (ar) apdraustuoju susijęs asmuo, siekdamas gauti draudimo išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir (ar) jo padarinius. Draudiko vertinimu, jo atlikto tyrimo rezultatai leido tvirtinti, kad eismo įvykio dalyviai, įskaitant pareiškėją, pateikė klaidingą informaciją apie įvykį.

Draudikas pažymėjo, kad atstovės pateiktame kreipimesi iš esmės remiamasi vieninteliu argumentu, jog eismo įvykio dalyviai galėjo klaidingai įvertinti greitį ir jį nurodyti su paklaida. Draudikas nurodė sutinkąs, kad eismo įvykio dalyviai galėjo netiksliai vertinti automobilio judėjimo greitį staiga kilusio eismo įvykio metu, todėl atsižvelgęs į galimą paklaidą bei netikslumus, tačiau manąs, kad vairuotojai turėtų bent apytiksliai žinoti judėjimo greitį ir trajektoriją iki susidūrimo. Draudikas paaiškino, kad automobilio „VW Passat“ vairuotojo nurodytas judėjimo greitis tame kelio ruože, kuriame įvyko eismo įvykis, yra įprastas ir tikėtinas, o remiantis nurodytu automobilio „VW Passat“ ir galimu pareiškėjo automobilio judėjimo greičiu atlikto modeliavimo rezultatai rodo, kad visais atvejais automobiliai turėjo būti nublokšti ir keisti kryptį (pasisukti), nors abu vairuotojai tvirtino, jog automobiliai liko stovėti taip, kaip susidūrę.

Draudiko vertinimu, pareiškėjo atstovės kreipimesi nepateikta duomenų, kurie leistų pagrįstai teigti, kad Ekspertinėje pažymoje nurodytos išvados turi trūkumų, yra netinkamos ar nekokybiškos, taip pat nepateikta draudiko išvadoms prieštaraujančių duomenų. Be to, pareiškėjo atstovės pateiktame kreipimesi nepateikta pozicija dėl galimai tyčia, jau po eismo įvykio padarytų variklio apatinės dalies apgadinimų.

Draudikas pažymėjo, kad kasacinis teismas yra išaiškinęs, jog draudimo sutartys yra fiduciarinės, t. y. grindžiamos jos šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu, jų šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti viena kitai visą informaciją, kuri gali būti reikšminga tokios sutarties vykdymui. Draudiko nuomone, pareiškėjas nebuvo atviras ir sąžiningas, teikdamas paaiškinimus apie įvykį. Akivaizdu, kad vairuotojas turi skirti judėjimą 10 arba 90 km per val. greičiu, todėl tokie paaiškinimai nėra tinkami ir negali būti vertinami kaip objektyvi paklaida.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo 2021 m. kovo 11 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštaruja įstatymams. Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią.

Nagrinėjamu atveju šalys sudarė savanorišką draudimo sutartį. Vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Kasacinis teismas yra ne kartą pabrėžęs, jog draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas bei kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudimo prisiimtos draudimo rizikos laipsnį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007). Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimties, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai

arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjį įvykio atveju (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009).

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjį įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką. Nedraudžiamieji įvykiai yra esminė draudimo sutarties sąlyga, todėl jie turi būti apibrėžti aiškiai ir nedviprasmiškai, o esant abejonių draudimo sutarties sąlygos turi būti aiškinamos sutartį prisijungimo būdu sudariusios šalies naudai (Civilinio kodekso 6.193 straipsnio 4 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. rugsėjo 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-336-219/2017). Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (nuo pradžios).

Įvertinus bylos duomenis nustatyta, kad draudikas sprendimą pripažinti įvykį nedraudžiamąjį priėmė vadovaudamasis Taisyklių 8.1.17 ir 11.1.4 papunkčiais. Pagal Taisyklių 8.1.17 papunktį įvykis laikomas nedraudžiamąjį, jei draudėjas, apdraustasis arba su draudėju ir (ar) apdraustuojų susijęs asmuo, siekdamas gauti draudimo išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir (ar) jo padarinius. Tarp šalių nekilo ginčo dėl to, ar ši Taisyklių sąlyga yra aiški ir (ar) nedviprasmiška. Lietuvos bankui tokių abejonių taip pat nekilo, todėl nėra pagrindo šios normos aiškinti kitaip, nei išplaukia iš jos lingvistinio aiškinimo, ar pareiškėjo naudai. Taigi ši Taisyklių, kurios yra sudedamoji draudiko ir pareiškėjo sudarytos KASKO draudimo sutarties dalis, nuostata, jeigu nustatomos joje nurodytos aplinkybės (klaidingos informacijos apie įvykio ar jo padarinius pateikimas), atleidžia draudiką nuo draudimo išmokos mokėjimo, t. y. nustačius tokias aplinkybes draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką.

Taisyklių 11 punkte įtvirtinti draudimo išmokos mažinimo arba nemokėjimo pagrindai – net jeigu įvykis iš esmės atitinka draudžiamąjį įvykio sąlygas ir savo esme nėra nedraudžiamasis, nustačius tam tikras aplinkybes, draudikas neprivalo, bet turi teisę draudimo išmokos nemokėti arba ją sumažinti. Pagal Taisyklių 11.1.4 papunktį draudimo išmoka gali būti mažinama arba nemokama, jeigu draudėjas arba su draudėju susijęs asmenys, arba apdraustasis, arba naudos gavėjas nuostolį padarė tyčia arba bandė suklaidinti draudiką klastodamas faktus, pateikdamas neteisingus duomenis, neteisėtai padidino nuostolio sumą.

Atkreiptinas dėmesys, kad šalys, bendraudamos tarpusavyje, taip pat ne kartą minėjo ir draudimo taisyklių 21.17 punktą ir jame įtvirtintus nedraudžiamąjį įvykio pagrindus, tačiau iš bylos duomenų matyti, kad KASKO draudimo sutarčiai taikytinoje Taisyklių redakcijoje tokio punkto iš viso nėra. Galima spręsti, kad šalys kalbėjo apie draudiko savanoriško transporto priemonių draudimo taisyklių naujesnės redakcijos nuostata, pagal kurią įvykis laikomas nedraudžiamąjį, jei draudėjas, apdraustasis arba su draudėju ir (ar) apdraustuojų susijęs asmuo, siekdamas gauti išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir (ar) jo padarinius. Ši nuostata identiška aktualios Taisyklių redakcijos 8.1.17 papunkčiui ir nagrinėjamu atveju nevertinama, nes netaikytina šalių sudarytai KASKO draudimo sutarčiai.

Be to, pažymėtina, kad tiek pareiškėjo atstovų teiktose pretenzijose draudikui, tiek kreipimesi į Lietuvos banką teigiama, jog draudikas turi pareigą įrodyti, kad įvykis nevertintinas kaip draudžiamasis, nes sąlygos kilti draudėjo (transporto priemonės valdytojo) civilinei atsakomybei nustatytos, tačiau nagrinėjamu atveju ginčas kilo ne tarp per eismo įvykį nukentėjusio asmens ir pareiškėjo civilinės atsakomybės draudiko pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį, o pagal pareiškėjo ir draudiko sudarytą savanorišką KASKO draudimo sutartį. Eismo įvykio kaltininko (atsakingo už žalą asmens) civilinės atsakomybės nustatymas būtų reikšmingas sprendžiant dėl pareiškėjo atsakomybės už kitiems eismo įvykio dalyviams padarytą žalą, tačiau nagrinėjamu atveju tai nėra teisiškai reikšminga, nes KASKO draudimo sutartimi apdrausti pareiškėjo turiniai interesai, susiję su galima pareiškėjo žala, atsiradusia valdant automobilį, o ne su dėl jo valdymo kylančia civiline atsakomybe trečiųjų asmenų atžvilgiu. Be to, draudiko nurodyti sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamąjį pagrindai nėra susiję su civilinės atsakomybės už per eismo įvykį padarytą žalą kilimu.

Atsižvelgdamas į draudiko nurodytus ginčijamo sprendimo priėmimo pagrindus Lietuvos bankas, spręsdamas dėl šalių reikalavimų ir atsikirtimų pagrįstumo, vertino, ar draudikas pagrįstai taikė minėtus įvykio pripažinimo nedraudžiamąjį ir draudimo išmokos mažinimo arba nemokėjimo pagrindus, t. y. ar galima laikyti nustatytomis aplinkybes, kurios pagal Taisykles suteikia teisę nemokėti arba mažinti draudimo išmoką.

Vertinant žalos administravimo metu surinktus ir Lietuvos bankui pateiktus duomenis,

pažymėtina, kad savo sprendimą draudikas iš esmės grindė tyrimo, užfiksuoto Ekspertinėje pažymoje, išvadomis. Draudiko ekspertas, įvertinęs apie eismo įvykį surinktus duomenis, nustatė, visų pirma, kad automobiliai buvo sugadinti ne vairuotojų nurodomomis, bet kitomis aplinkybėmis, antra, kad žalos dydis, labiausiai tikėtina, po įvykio buvo padidintas.

Pirmoji išvada grindžiama eismo įvykio modeliavimo kompiuterine programa „PC-Chrash 13.0“ rezultatais. Įvertinus galimą automobilio „VW Passat“ judėjimo greitį (50 km per val.), kurį nurodė šio automobilio vairuotojas, ir galimą (atsižvelgiant į po susidūrimo likusius apgadinius) pareiškėjo automobilio „BMW 420D“ judėjimo greitį (0, 10, 20, 40 km per val.), buvo gauti rezultatai, rodantys, kad visais atvejais, nepaisant skaičiavimams naudoto pareiškėjo automobilio greičio, automobiliai turėjo sustoti pasisukę skersai kelio ir taip, kad pareiškėjo automobilio kairės pusės šonas būtų nukreiptas į automobilio „VW Passat“ dešinį šoną. Modeliavimo rezultatų iliustracijos rodo, kad automobilių padėtis susidūrimo metu iš esmės atitinka tiek eismo įvykio vietos eismo sąlygas, tiek eismo įvykio deklaracijoje nurodytą eismo įvykio schemą susidūrimo metu.

Antroji išvada grindžiama automobilio apžiūros metu užfiksuotų kai kurių apgadinių vietos, atsiradimo galimybės ir pobūdžio vertinimu. Konkrečiai vertinti pareiškėjo automobilio variklio išorinių konstrukcijų pažeidimai (gembės (kronšteino) ir variklio bloko metalinių dalių nuskilimai), neva atsiradę eismo įvykio metu. Eksperto teigimu, Ekspertinėje pažymoje pateiktose nuotraukose matomi konstrukcinių elementų pažeidimai negalėjo atsirasti deklaruojamo įvykio metu, nes nebuvo kontakto su jokiais kitais panašaus kietumo objektais ar konstrukciniais elementais. Ekspertas, pažymėjęs apgadinių vietas, paaiškino, kad ties lūžių briaunomis yra susiformavę aštrūs įrantlymai, kurie galėjo būti padaryti kelis kartus mechaniškai smūgiuojant standžiu aštrių briaunų daiktu, pavyzdžiui, metaliniu kaltu.

Įvertinus Ekspertinę pažymą kitų bylos duomenų visumos kontekste pažymėtina, kad gauti modeliavimo rezultatai, rodantys automobilių padėtį po eismo įvykio, stipriai nesutampa su pareiškėjo rašytiniuose paaiškinimuose pateiktu brėžiniu ir prieštarauja telefonu pareiškėjo nurodytiems teiginiais, kad automobiliai „kažkaip taip ir stovėjo“, taip pat prieštarauja automobilio „VW Passat“ vairuotojo raštu pateiktam brėžiniui ir teiginiui, jog automobiliai po susidūrimo sustojo beveik susidūrimo vietoje.

Pareiškėjo atstovės pateiktame kreipimesi nurodyta, kad modeliavimo rezultatai nepaneigia draudžiamojo įvykio fakto ir neatitinka nedraudžiamojo įvykio sąlygų, tokią poziciją iš esmės grindžiant kasacinio teismo išaiškinimais, kuriuose konstatuota, kad eismo įvykio dalyvių pateikti duomenys apie automobilių išsidėstymą ar greičius neturi būti suabsoliutinami, nes visada galima jų paklaida (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. liepos 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-257-1075/2019), taip pat prieita prie išvados, jog faktinis klydimas dėl tokios aplinkybės kaip greitis savaime nesuteikia pagrindo pripažinti įvykio suklastotu ar imituotu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017).

Pažymėtina, kad kasacinis teismas yra ne kartą nurodęs, kad nagrinėjant bylas teisės normos aiškintinos ir taikytinos ne *a priori* (nepatikrinus, iš anksto), o konkrečioje byloje, atsižvelgiant į konkrečios bylos faktines aplinkybes ir jas siejant su taikytina teisės norma. Dėl to kiekvienas teismo pateiktas teisės aiškinimas gali ir turi būti suprantamas ir aiškinamas tik konkrečios bylos kontekste, nes šis aiškinimas yra ne aiškinimas *a priori*, o sprendimo konkrečioje byloje *ratio decidendi* (sprendimo pagrindas, motyvacija). Bandytas taikyti teisės taikymo taisyklės, suformuluotas konkrečiose bylose, neturinčiose esminio panašumo su byla, kurią nagrinėjant buvo suformuluotas tas teismo precedentas, reikštų tą patį, kaip taikyti teisės normą teisiniam santykiui, kurio ši norma nereglamentuoja. Dėl to Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimai taikytini tik nagrinėjant panašias savo faktinėmis aplinkybėmis bylas į tą bylą, kurią nagrinėdamas Lietuvos Aukščiausiasis Teismas išaiškino atitinkamą teisės normą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. balandžio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-186/2009).

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo atstovės kreipimesi nurodytoje 2017 m. gruodžio 21 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017 buvo sprendžiamas su Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCPDĮ) nuostatų aiškinimu bei taikymu ir transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties vykdymu susijęs ginčas. Taigi jis nebuvo kilęs dėl savanoriškos draudimo sutarties. Taip pat pažymėtina, jog minėtoje civilinėje byloje buvo nustatyta, kad paskirtos ekspertizės akte pateikta išvada dėl eismo įvykio mechanizmo ir priežasčių, taip pat eismo įvykio deklaracijoje nurodytos eismo įvykio aplinkybės iš esmės

sutampa, nesutampa tik eksperto nustatytas ir ieškovo bei trečiojo asmens nurodytas trečiojo asmens vairuotos transporto priemonės greitis susidūrimo metu (trečiojo asmens ir ieškovo teigimu, automobilio greitis buvo 20 km per val., o ekspertai nustatė, kad automobiliai galėjo sustoti įvykio administravimo metu nustatytose padėtyse tuo atveju, jeigu trečiojo asmens automobilis judėjo 5 km per val. greičiu arba stovėjo). Be to, priimdamas šią nutartį kasacinis teismas rėmėsi kitomis individualiomis ir tik toje konkrečioje byloje nustatytomis aplinkybėmis, t. y. eismo įvykio vieta ir laiku, duomenų apie galimus eismo įvykio dalyvių giminytės ar kitokius ryšius nebuvimu, faktų, jog nebuvo nustatyta nesutapusių apgadinimų ar kitokių aplinkybių.

Lietuvos banko vertinimu, pirmiau minėtos civilinės bylos ir nagrinėjamo ginčo aplinkybės, įskaitant toliau aptariamą šalių bendradarbiavimą žalos administravimo metu ir nustatytus pareiškėjo automobilio variklio apatinės dalies apgadinimus, skiriasi. Be to, ginčai kilo dėl skirtingoms ne gyvybės draudimo sutarčių grupėms priklausančių sutarčių vykdymo, skiriasi draudimo bendrovės ir draudimo išmokos reikalaujančius asmenis siejantys teisiniai ryšiai (kasacinio teismo atveju ginčas kilo tarp kaltininko civilinės atsakomybės draudiko ir nukentėjusio asmens, nagrinėjamu atveju – tarp KASKO draudimo sutarties šalių) ir kitos aplinkybės, todėl nėra pagrindo vienodai vertinti šių ginčų.

Kreipimesi cituojamoje 2019 m. liepos 5 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-257-1075/2019 buvo sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių transporto priemonės valdytojo civilinės atsakomybės privalomojo draudiko teisę ir pareigą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, aiškinimo ir taikymo. Minėtoje nutartyje taip pat buvo analizuojama su nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis nesutampanti individuali faktinė situacija (eismo įvykis ir žalos administravimo veiksmai). Atsižvelgiant į šias aplinkybes darytina išvada, kad nėra pagrindo minėtoje byloje pateiktų išaiškinimų laikyti patvirtinančiais pareiškėjo poziciją dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju pagal KASKO draudimo sutartį. Be to, kaip minėta, nagrinėjamu atveju, skirtingai nei minėtose kasacinio teismo nutartyse, nesprendžiami klausimai dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sutartį ir TPVCAPDĮ.

Sutiktina, kad draudikas, net ir vertindamas įvykio aplinkybes KASKO draudimo sutarties kontekste, kiekvienu individualiu atveju privalo atsižvelgti į eismo įvykio dalyvių pateiktos informacijos apie automobilių greitį, padėtį ar atstumą galimą paklaidą ir jos nesuabsoliutinti, nes kiekvienas vairuotojas turi tik jam būdingų subjektyvių savybių, lemiančių mažesnę ar didesnę streso lygį, skirtingą patirtį ir skirtingus gebėjimus įvertinti minėtus rodiklius be specialių žinių ar matavimų. Taigi vien tai, kad iš draudėjo ar kitų su draudėju susijusių asmenų gaunama ne visiškai tiksli informacija apie įvykio aplinkybes, jeigu netikslumai susiję su objektyviai sunkiai įvertinamais rodikliais (pavyzdžiui, automobilio greičiu), savaime neturėtų reikšti, kad klaidinga informacija teikiama sąmoningai, ir tokia paklaida neturėtų suponuoti draudikui besąlyginio pagrindo pripažinti įvykį nedraudžiamuoju pagal Taisyklių 8.1.17 papunktį. Tačiau tam tikrų objektyvių ir pagrįstų netikslumų pateisinimas nereiškia bet kokių nesutapimų pateisinimo ir nesuteikia draudėjui, apdraustajam ar kitam asmeniui, turinčiam pareigą teikti su galimai draudžiamuoju įvykiu susijusią informaciją draudimo bendrovei, teisės atmetinai vykdyti savo pareigas ar iš viso jų nevykdyti.

Įvertinus turimus duomenis, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjo veiksniuose negalima įžvelgti vien tik nežymaus ir pateisinamo suklydimo dėl eismo įvykio aplinkybių. Šioje ginčo byloje nėra duomenų, kurie leistų teigti, kad pareiškėjo pateikti duomenys yra tikslūs tiek, kiek to galima reikalauti iš specialių žinių neturinčio, bet teisę vairuoti turinčio asmens. Nors pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad automobiliai sustojo maždaug taip, kaip nubraižyta eismo įvykio deklaracijoje ir vėliau teiktuose rašytiniuose paaiškinimuose, tačiau modeliavimo rezultatai parodė, kad jie turėjo sustoti iš esmės kitaip, pastebimai pasisukę skersai eismo juostos, kuria važiavo automobilis „VW Passat“, o jeigu pareiškėjo greitis buvo 40 km per val., tai automobilių priekinės dalys turėjo atsidurti priešingoje, nei važiavo automobilis „VW Passat“, eismo juostoje. Nepriklausomai nuo modeliuojant pasirinkto pareiškėjo automobilio greičio, automobiliai po susidūrimo turėjo sustoti iš esmės lygiagrečiai vienas kito, t. y. automobilis „BMW 420D“ turėjo persisukti kita, nei važiavo, t. y. automobilio „VW Passat“ judėjimo kryptimi, o šis sustoti šalia, bet ne vienas priešais kitą, kaip nurodė pareiškėjas. Lietuvos banko vertinimu, tokie nurodytų ir nustatytų aplinkybių skirtumai negali būti pateisinami objektyviai ir nežymia paklaida, kurios nebūtų galima objektyviai atsiminti ar įvertinti neturint specialių žinių.

Kartu pažymėtina, kad kasacinis teismas ne kartą yra konstatavęs, jog draudimo sutartis

yra fiduciarinė, t. y. grindžiama jos šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu. Dėl to draudimo sutarties šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti visą informaciją, kuri gali būti reikšminga šiai sutarčiai sudaryti bei jos sąlygoms nustatyti ir vykdyti. Draudimo teisinių santykių ypatumai lemia šių santykių dalyvių pareigą ypač glaudžiai bendradarbiauti ir kooperuotis, padedant įgyvendinti vienas kitam savo teises bei vykdyti pareigas (Civilinio kodekso 6.38 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. lapkričio 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-427/2011). Be to, Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai šalis įpareigoja jas vykdyti sąžiningai ir tinkamai.

Šiame kontekste svarbu pažymėti ir tai, kad draudikas ne kartą kreipėsi į pareiškėją dėl eismo įvykio aplinkybių patikslinimo, tačiau draudiko eksperto ir pareiškėjo pokalbių, pareiškėjo rašytinių paaiškinimų turinys leidžia teigti, kad pareiškėjas nebuvo draudikui absoliučiai atviras ir neteikė išsamios, kartais net ir preliminarios (su protinga paklaida) informacijos, kuri draudikui buvo reikalinga vertinant eismo įvykio aplinkybes ir sprendžiant dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju arba nedraudžiamuoju pagal KASKO draudimo sutartį. Atvirkščiai, pokalbių metu pareiškėjas ne kartą nurodė negalįs pasakyti, koku greičiu važiavo prieš susidūrimą, teigė važiuojęs gal 10 km per val., gal 100 km per val. greičiu, negalėjo įvardyti automobilių padėties po eismo įvykio, dažnai nurodydavo nežinąs prašomų patikslinti aplinkybių, pateikdavo abstrakčius paaiškinimus. Tokių pareiškėjo dvejonių ir didelių galimo greičio skirtumų negalima laikyti nei objektyviai pateisinamu klydimu, nei tinkamu bendradarbiavimo ir kooperavimosi principų įgyvendinimu.

Nors pareiškėjas ginčijo Ekspertinėje pažymoje pateiktas išvadas dėl per eismo įvykį negalėjusių atsirasti variklio išorinių apgadinimų, tačiau kreipimesi nurodė net ir preliminarių pasvarstymų apie galimas tokių apgadinimų atsiradimo priežastis. Kreipimesi nurodyta, kad draudikas šias išvadas grindė tik savo paties spėlionėmis ir prielaidomis, tačiau, įvertinus bylos duomenis, kilo pagrįstų abejonių dėl Ekspertinėje pažymoje įvardytų apgadinimų atsiradimo aplinkybių. Iš pateiktų nuotraukų, kuriose užfiksuoti automobilių apgadinimai, vairuotojų nubraižytų eismo įvykio schemų ir draudiko atlikto modeliavimo matyti, kad automobiliai susidūrė priekinėmis dalimis – pareiškėjo automobilis priekine vidurine dalimi atsitrenkė į automobilio „VW Passat“ priekinį dešinį kampą. Turimais duomenimis, po susidūrimo automobiliai atšoko vienas nuo kito. Lietuvos bankui nepateikta duomenų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kad tokio automobilių susidūrimo metu galėjo atsirasti draudiko nustatyto pobūdžio pareiškėjo automobilio variklio išorinės dalies (bloko ir gembės) apgadinimų. Taip pat nėra duomenų apie tai, kad pareiškėjo automobilio variklio dalis galėjo būti eismo įvykio metu apgadinta ne tiesiogiai kontakto su automobiliu „VW Passat“ metu, bet kitomis aplinkybėmis, pavyzdžiui, po susidūrimo su kitu objektu eismo įvykio metu. Atitinkamai, remiantis civiliniame procese taikoma tikėtino taisykle, konstatuotina, kad pareiškėjo automobilio variklio gembės (kronšteino) ir variklio bloko apgadinimai, už kuriuos taip pat buvo prašoma išmokėti draudimo išmoką, negalėjo atsirasti 2021 m. kovo 11 d. susidūrimo su automobiliu „VW Passat“ metu ir atsirado kitomis aplinkybėmis.

Kadangi byloje nebuvo pateiktų Ekspertinę išvadą paneigiančių kitų duomenų, nėra pagrindo nesutikti su joje nustatytomis aplinkybėmis. Dėl to darytina išvada, kad pareiškėjas teikė klaidingus duomenis apie įvykio aplinkybes ir įvykio padarinius, o tokios aplinkybės, vadovaujantis Taisyklių 8.1.17 papunkčiu, atitinka nedraudžiamą įvykio sąlygą. Šių sąlygų konstatavimas pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką, todėl draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką. Nustačius, kad Taisyklių 8.1.17 papunktis taikytas pagrįstai, Taisyklių 11.1.4 papunkčio taikymo pagrįstumo vertinimas nagrinėjamu atveju neturi teisinės reikšmės, todėl pareiškėjo reikalavimų kontekste nebus atliekamas.

Neteisminę vartojimo ginčų tvarką reglamentuojančio Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad priimant sprendimą dėl ginčo esmės turi būti sprendžiama dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteismo sprendimo procedūra (įskaitant būtinas ekspertizės arba laboratorinių tyrimų išlaidas, išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti ir vertimo išlaidas), atlyginimo proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Identiškos nuostatos įtvirtintos ir Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteismo sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 62 punkte. Nagrinėjamu atveju Lietuvos banko buvo prašoma rekomenduoti draudikui atlyginti ir pareiškėjo patirtas teisinės pagalbos išlaidas, tačiau priėmus sprendimą atmesti pareiškėjo reikalavimus, rekomenduoti draudikui atlyginti pareiškėjo patirtas teisinės pagalbos išlaidas nėra pagrindo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis